

COĞRAFYIQ
Akademik Araştırmalar Dergisi
Academic Researches Journal
10.5281/zenodo.14887027

Cilt/Volume: 2 Sayı/Number: 2 Yıl/Year: Araştırma Makalesi/Research Article

ISSN: 3062-0767

Ortaöğretim Kurumlarında “Giyeyok” Alanı Uygulaması

Halil Mesut BAYLAK¹, Veysel Erkan VURDU², Gökhan YILDIRIM³

APA: Baylak, H.M., Vurdu, V.E. ve Yıldırım, G. (2025). Ortaöğretim Kurumlarında “Giyeyok” Alanı Uygulaması. CografiyIQ Akademik Araştırmalar Dergisi, 2(1): 50-60.

Makale Bilgileri	ÖZ
Makale Geçmişi Geliş: 12.02.2025 Kabul: 18.02.2025 Yayın: 22.03.2025	Lise öğrencilerin okuldan kaçma oranları, okuldan sonra kendilerine kalan boş vakitlerini değerlendirmeleri ve bu boş vakitlerde yaptığı aktivitelerin ders başarılarına etkileri ve araştırılmasının yapılarak bilinçli farkındalık tematik alanında değerlendirilmesi gereken konulardır. Proje ile öğrencileri okuldan uzaklaştıran ve okula bağlayan faktörlerin tespit edilmesi ve okuldan uzaklaştıran faktörlerin giderilmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması ana yöntem olarak belirlenmiştir. Veriler anket yöntemiyle toplanmıştır. Bilinçli farkındalık oluşturmaya yönelik değerlendirmenin yapılabilmesi ve araştırmada geçerliliğin sağlanması için anket soruları uzman görüşüne sunulmuş daha sonra uygulamaya konulmuştur. Anket uygulaması sonucunda 800 öğrenciden katılımı istenmiş ama bu öğrencilerden bazıları çalışmaya katılmayı reddetmiş bazıları ise google form anket formunu boş olarak geri dönüş sağlamıştır. Sonuçta anketimiz 559 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Konya ilinde yaşayan lise öğrencileri oluştururken, örneklemini araştırmamıza katılan 559 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Anketin sonuçları bir istatistik analiz programı SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences) kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmamızın verileri değerlendirilirken, yüzdelik hesaplama, ortalama, onewayanova (Tek yönlü varyans analizi) yapılmıştır. Yapmış olduğumuz çalışma sonucu lise çağındaki öğrencilerin zaman aralıkları değişmesi kaydı ile kafeye ve sosyal ortam kafelerine (Oyun vb...) gittiği ortaya çıkmıştır. Kafeler öğrenciler açısından bir çekim merkezi haline gelmiştir. Kafeler hususunda eğitimsel bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Yapmış olduğumuz çalışma sonucunda öğrencilerin büyük bir kısmının belirli zaman aralıkları ile okulu asmaktadır. Bu olay öğrencileri okuldan uzaklaştırmakta ve okul hakkında soğuk bir görüş oluşturmaktadır. Bu konuda öğrencilere ahlaki ve psikolojik seminerler verilmesi, rehberlik danışma servisinden gereken yardımlar alınması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

‘Giyeyok’ Area Application in Secondary Education Institutions.

Article Info	ABSTRACT
Article History Received: 12.02.2025 Accepted: 18.02.2025 Published: 22.03.2025	The truancy rates of high school students, their utilisation of their free time after school and the effects of the activities they do in these free times on their course achievements are issues that need to be evaluated in the thematic area of conscious awareness. With the project, it is aimed to determine the factors that distract students from school and connect them to school and to eliminate the factors that distract them from school. Survey research, one of the quantitative research methods, was determined as the main method. Data were collected by questionnaire method. The questionnaire questions were submitted to the expert opinion in order to make an evaluation for creating

¹ Dr, MEB, Konya, hmesutb79@gmail.com, Orcid:0000-0002-6369-5765

² Başöğretmen, MEB, Konya, veyselerkanvurdu@gmail.com, Orcid:0009-0009-8584-8214

³ Başöğretmen, MEB, Konya, biltekgkhn@gmail.com, Orcid: 0009-0009-3881-5305

keywords:

Truancy 1
Conscious Awareness 2
Concept of Free Time 3
High School Student 4

conscious awareness and to ensure validity in the research and then put into practice. As a result of the survey application, 800 students were asked to participate, but some of these students refused to participate in the study and some of them returned the google form questionnaire form as empty. As a result, our questionnaire was applied to 559 students.

While the population of the research consists of high school students living in Konya province, the sample consists of 559 high school students who participated in our research. The results of the survey were evaluated using a statistical analysis programme SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences). While evaluating the data of our research, percentage calculation, mean, onewayanova (One-way analysis of variance) was performed.

As a result of our study, it has been revealed that high school students go to cafes and social environment cafes (Game, etc...) with varying time intervals. Cafes have become a centre of attraction for students. An educational arrangement should be made regarding cafes.

As a result of the study we conducted, a large part of the students skip school at certain time intervals. This event distances students from the school and creates a cold opinion about the school. In this regard, it is necessary to give moral and psychological seminars to students and to get the necessary help from the guidance counselling service.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

Giriş

Eğitim, çocuklara ve gençlere hem daha iyi bir gelecek hazırlaması hem de bireysel potansiyelini gerçekleştirmeleri açısından en önemli araçlardan biri konumundadır (Ergün, 2014, s. 1). Öğrencilerin okul dışında kalan zamanlarını faydalı etkinlikler ile değerlendirmesinin alışkanlık haline getirilmesi veya bunun tutuma dönüştürülmesinin temelleri formal eğitim sürecinde atılabilir (Okay, 2012, s. 13). Öğrencilerin okul dışı faydalı etkinliklere katılarak rahatlaması, dinlenmesi ve kendini geliştirerek bireysel ve akademik başarıya yönlendirilmesi gerekmektedir. Yetişkinliğe doğru adımlarını atan gençlerin eğitimlerinde, kişiliklerin oluşması için zararlı alışkanlıklara yönelmemeleri, ruh ve beden sağlıklarının korunmasında ve daha iyi bir geleceğe hazırlanmalarında okul dışında kalan zamanlarını değerlendirme durumları oldukça önem taşımaktadır. Öğrencilerin okul dışında saatlerinin programlanmasında okullar ve aileler en önemli faktörlerdir (Okay, 2012, s. 1). Ülkemizde okullarda serbest zamanı değerlendirmeye yönelik eğitim programlarında bir içeriğe yer verilmediğinden, bireyler, özellikle okul çağı çocukları verimsiz ve yararı olmayan etkinliklerle zamanlarını geçirdikleri söylenebilir (Okay, 2012, s. 3).

Çağımızın en büyük sorunlarından olan eğitimin öğrencinin bilinçsel farkındalığının oluşmasında ve kariyerini oturtmasındaki etkisi göz önüne alınca okul ve okul dışı etkinliklerinin gözlemlenmesi önemli bir hal almaktadır. Eğitim genel bir kavram olup bireyin çocukluğundan ömrünü sonuna kadar devam eden uzun bir süreçtir. Gelişmiş ülkelere bakıldığında öğrencilerin sosyal ve sportif aktivitelere yöneltilmekte olduğu ortaya çıkmaktadır.

Mesleki ve teknik Anadolu lisesi, mesleki ve teknik eğitim merkezi, çok programlı Anadolu lisesi, Anadolu lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Fen Lisesi vb. türde (MEB, 2013) eğitim gören öğrenciler üzerinde boş- serbest zaman durumlarında bilinçli farkındalık durumlarının tesbiti ve değerlendirilmesi eğitim –öğretim için gerekli bir husustur.

Boş-Serbest zaman kavramı; bireyin hem kendisi ve hem de başkaları için bütün zorunluluklarından veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır. Genellikle çalışma dışında kalan zaman dilimidir (Okay, 2012, s. 5).

Örgün öğretim okullarının giriş çıkış saatleri dışında kalan ve tatilleri içermeyen zaman (Okay, 2012, s. 5) olarak ifade edilen okul saatleri dışında kalan zamanlarda, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci (Okay, 2012, s. 7) içerisinde bir değerlendirme verisine ihtiyaç vardır.

Bilinçli farkındalık ; çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya

dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye (Türk Dil Kurumu, 2012) olarak tanımlanmaktadır. Ancak bu bilinç farkındalığı verilerin temini anket çalışmalarıyla elde edilebilmektedir. Anket, belli bir konuda saptanmış hipotezlere ya da sorulara bağlı olarak, bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yöneltmek suretiyle sistemli veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir (Balcı, 2015, s. 148).

Çalışma kapsamında ele alınan kesim lise çağındaki genç kesimdir.

Cevabı aranan sorularımız aşağıda verilmiştir:

- Öğrencinin aile yapısı, çevresel faktörler, ekonomik ve sosyal faktörler sosyal hayatı ve akademik başarısı üzerinde etkili midir?
- Lise çağındaki öğrencilerin okulu asma oranları sosyal hayatları ve akademik başarıları üzerinde etkili midir?
- Lise çağındaki öğrencilerin sosyal medyaya olan yatkınlıkları davranışları ve akademik başarıları üzerinde etkili midir?
- Öğrencileri okuldan uzaklaştıran temel faktör ya da faktörler nelerdir?
- Öğrencilerin okumakta olduğu okul türü (Fen, Anadolu, Meslek) disiplin suçları üzerine etkili midir?
- Öğrencilerin akademik başarısı ve ahlaki değer ve tutumlarının belirlenmesinde cinsiyete göre bir sınıflandırma mümkün müdür?

Amaç

Çalışmanın ana temasını, lise öğrencilerin okulu asma oranlarını, okuldan sonra kendilerine kalan boş vakitlerini değerlendirmelerini ve bu boş vakitlerde yaptığı aktivitelerin ders başarılarına olan etkilerinin araştırılarak bilinçli farkındalık tematik alanında değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Proje ile öğrencileri okuldan uzaklaştıran ve okula bağlayan faktörlerin tespit edilmesi ve okuldan uzaklaştıran faktörlerin giderilmesine yönelik faaliyetlere yönelik önermeler amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırmasıdır. Tarama araştırması bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) araştırması denir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Karadeniz , & Demirel , 2014, s. 14). Veriler anket yöntemiyle toplanmıştır. Anketler sosyal bilimlerde gözlemleri standartlaştırmak üzere başvurulacak araçlardan biridir (Balcı, 2015, s. 148).Araştırmada geçerliliğin sağlanması için anket soruları uzman görüşüne sunulmuş daha sonra uygulamaya konulmuştur. Anket uygulaması sonucunda 800 öğrenciden katılımı istenmiş ama bu öğrencilerden bazıları çalışmaya katılmayı reddetmiş bazıları ise Google form anket formunu boş olarak geri dönüş yapmıştır. Sonuçta anketimiz 559 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Konya ilinde yaşayan lise öğrencileri oluştururken, örneklemini araştırmamıza katılan 559 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Toplanan veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ile incelenmiştir.

Projede Öğrencilerin yapmış olduğu aktivitelerin ve kurmuş olduğu arkadaşlık bağlarının sonucu olarak zararlı alışkanlıklar ortaya çıkmaktadır sınanacak olan hipotezi oluşturmaktadır.

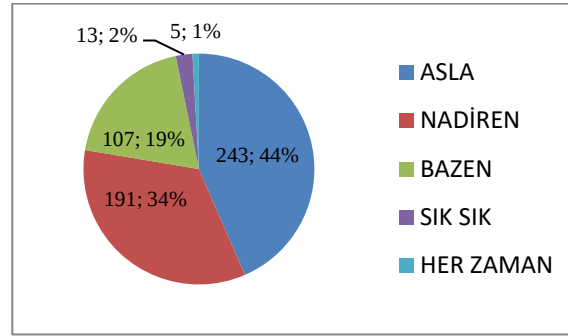
Bulgular

Öğrencilerin okuldan kaçma ve okul sonrası yaptıkları etkinliklerle ilgili durum analizinin yapılması eğitim-öğretimin içeriği açısından önemlidir. Proje amacı doğrultusunda mevcut durumun anlaşılması verisel hipotezin ve ürünün ortaya konulması ile değerlendirmesi açısından önem arz etmektedir. Öğrencilere 13 soruluk bir anket yapılmıştır. Anket sorularının tamamı likert ölçekli kapalı uçlu sorulardan(her zaman, sık sık, bazen, nadiren, asla) oluşmaktadır.

Anketin sonuçları bir istatistik analiz programı SPSS 23.0 (Statistical Package for the Social Sciences) kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmamızın verileri değerlendirilirken, yüzdelik hesaplama, ortalama, onewayanova (tek yönlü varyans analizi) yapılmıştır.

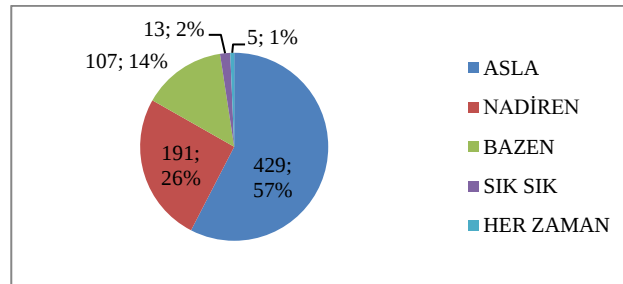
Yapmış olduğumuz ankete 18 (%3,21) erkek Fen Lisesi öğrencisi 12 (%2,14) kız Fen Lisesi öğrencisi, 250 (%44,64) erkek Anadolu Lisesi öğrencisi 215 (%38,39) kız Anadolu Lisesi Öğrencisi, 47 (%8,39) erkek Meslek Lisesi öğrencisi, 17 (%3,03) kız Meslek Lisesi öğrencisi katılmıştır.

1.soru: Okuldan sonra kafeye giderim sorusuna 5 (0,90%) öğrenci her zaman, 13(2,30%) öğrenci sık sık, 107 (19,10%) öğrenci bazen, 191 (34,20%) öğrenci nadiren, 243 (43,50%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir (Şekil 1). Tabloda görüldüğü gibi lise çağındaki öğrencilerin zaman aralıkları değişmesi kaydı ile kafeye gittiği ortaya çıkmıştır. Kafeler öğrenciler açısından bir çekim merkezi haline gelmiştir. Kafeler öğrencileri kötü alışkanlıklara yöneltmektedir. Kafeler hususunda eğitimsel bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

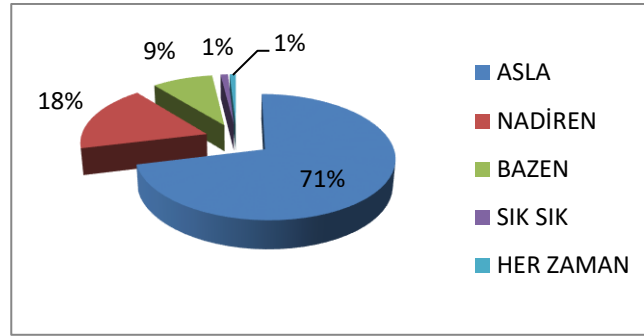
Şekil 1. Soru 1 Katılımcı Görüş Dağılımı.

2.soru: Okuldan sonra internet kafeye giderim sorusuna 5 (1,10%) öğrenci her zaman, 13 (1,80%) öğrenci sık sık, 107 (7,00%) öğrenci bazen, 191 (13,40%) öğrenci nadiren, 429 (76,70%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir (Şekil 2). Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin küçük bir kesimi okuldan çıkınca internet kafeye gitmektedir. İnternet kafeler öğrencileri okuldan uzaklaştıran bir eğlence merkezi haline gelmiştir. Bu konuda eğitimsel düzenleme yapılması gerekmektedir.

Şekil 2. Soru 2 Katılımcı Görüş Dağılımı.

3.soru: Okuldan kaçırım sorusuna 5 (0,90%) öğrenci her zaman, 6 (1,10%) öğrenci sık sık, 50 (8,90%) öğrenci bazen, 100 (17,90%) öğrenci nadiren, 398 (71,20%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir (Şekil 3). Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin büyük bir kısmının belirli zaman aralıkları ile okuldan kaçmaktadır. Bu olay öğrencileri okuldan uzaklaştırmakta ve okul hakkında soğuk bir görüş oluşturmaktadır. Bu konuda öğrencilere ahlaki ve psikolojik seminerler verilmeli, rehberlik danışma servisinde bulunan yardımlar alınmalıdır.

Şekil 3. Soru 3 Katılımcı Görüş Dağılımı Yüzdesi.

4. SORU		
ASLA	152	27,20%
NADİREN	131	23,40%
BAZEN	160	28,60%
SIK SIK	65	11,60%
HER ZAMAN	51	9,10%

4.soru: Okuldan sonra sportif etkinlikler yaparım sorusuna 51 (9,10%) öğrenci her zaman, 65 (11,60%) öğrenci sık sık, 160 (28,60%) öğrenci bazen, 131 (23,40%) öğrenci nadiren, 152 (27,20%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir. Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin belirli zaman aralıkları ile sportif etkinliklere katıldığı ortaya çıkmıştır. Sportif etkinliklere katılmayan öğrencilerin bu tarz faaliyetlere öğretmenleri ve ailesi tarafından yönlendirilmesi gerekmektedir.

5. SORU		
ASLA	383	68,50%
NADİREN	78	14,00%
BAZEN	70	12,50%
SIK SIK	13	2,30%
HER ZAMAN	15	2,70%

5.soru: Okuldan sonra bilardo, okey, tavla vb. aktiviteler yaparım sorusuna 15 öğrenci (2,70%) her zaman, 13 (2,30%) öğrenci sık sık, 70 (12,50%) öğrenci bazen, 78 (14,00%) öğrenci nadiren, 383 (68,50%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir. Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin bir kesiminin okul çıkışında PSP veya dijital oyun vb. faaliyetler yapmaktadırlar. Bu olumsuz faaliyetler yerine sportif ve sosyal aktivitelere yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu konuda ailelere ve rehberlik servisine büyük sorumluluklar düşmektedir. Bu hususta ailelere gerekli seminerler verilmelidir.

6. SORU		
ASLA	467	83,50%
NADİREN	41	7,30%
BAZEN	30	5,40%
SIK SIK	8	1,40%
HER ZAMAN	13	2,30%

6.soru: Okuldan sonra aileme destek olmak için işe giderim sorusuna 13 (2,30%) öğrenci her zaman, 8 (1,40%) öğrenci sık sık, 30 (5,40%) öğrenci bazen, 41 (7,30%) öğrenci nadiren,

467 (83,50%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir. Tabloda görüldüğü gibi halen çalışmak zorunda olan öğrenciler mevcuttur. Bu durumun düzeltilmesi gerekmektedir.

7. SORU		
ASLA	359	64,20%
NADİREN	42	7,50%
BAZEN	85	15,20%
SIK SIK	38	6,80%
HER ZAMAN	35	6,30%

7.soru: Okuldan sonra etüte giderim (Dershane, etüt merkezi vb.) sorusuna 35 (6,30%) öğrenci her zaman, 38 (6,80%) öğrenci sık sık, 85 (15,20%) öğrenci bazen, 42 (7,50%) öğrenci nadiren, 359 (64,20%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir. Tabloda görüldüğü gibi bazı öğrenciler okuldan sonra etüt merkezlerine gitmektedir. Bu öğrencilere gereken destek ve imkân sunulmalıdır.

8. SORU		
ASLA	255	45,60%
NADİREN	150	26,80%
BAZEN	119	21,30%
SIK SIK	29	5,20%
HER ZAMAN	6	1,10%

8.soru: Okuldan sonra kütüphaneye giderim sorusuna 6 (1,10%) öğrenci her zaman, 29 (5,20%) öğrenci sık sık, 119 (21,30%) öğrenci bazen, 150 (26,80%) öğrenci nadiren, 255 (45,60%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir. Tabloda görüldüğü gibi bazı öğrenciler okuldan sonra kütüphaneye gitmektedir. Bu öğrencilerin desteklenmesi ve kütüphanelerin daha büyütülmelidir ve geliştirilmelidir. Kütüphaneye gitmeyen öğrencilerin ise kitap okumaya yönlendirilmesi gerekli seminerler verilerek ailelere çocuklarına kitap sevgisini kazandırma bilinci kazandırılması gerekmektedir.

9. SORU		
ASLA	398	71,20%
NADİREN	68	12,20%
BAZEN	65	11,60%
SIK SIK	15	2,70%
HER ZAMAN	13	2,30%

9.soru: Okuldan sonra konsol salonlarına (Playstation, Xbox vb.) giderim sorusuna 13 (2,30%) öğrenci her zaman, 15 (2,70%) öğrenci sık sık, 65 (11,60%) öğrenci bazen, 68 (12,20%) öğrenci nadiren, 398 (71,20%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir. Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin çoğu bu salonlara gitmemektedir. Giden öğrenciler aileleri ve öğretmenleri tarafından bilgilendirilmeli , doğru bir şekilde yönlendirilmelidirler.

10. SORU		
ASLA	150	26,80%
NADİREN	167	29,90%
BAZEN	190	34,00%
SIK SIK	42	7,50%
HER ZAMAN	10	1,80%

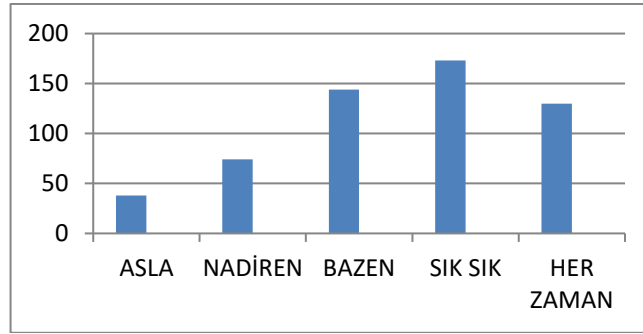
10.soru: Okuldan sonra AVM'ye giderim sorusuna 10 (1,80%) öğrenci her zaman, 42 (7,50%) öğrenci sık sık, 190 (34,00%) öğrenci bazen, 167 (29,90%) öğrenci nadiren, 150 (26,80%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir. Tabloda görüldüğü gibi Alışveriş merkezlerinde vakit geçirmektedir. Bu öğrenciler aile ve öğretmenleri tarafından yönlendirilmeli. Gerekli seminerlerin yapılması gerekmektedir.

11. SORU		
ASLA	91	16,30%
NADİREN	103	18,40%
BAZEN	133	23,80%
SIK SIK	103	18,40%
HER ZAMAN	129	23,10%

11.soru: Okuldan sonra eve giderim (Hiçbir şey yapmam) sorusuna 129 (23,10%) öğrenci her zaman, 103 (18,40%) öğrenci sık sık, 133 (23,80%) öğrenci bazen, 103 (18,40%) öğrenci nadiren, 91 (16,30%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir. Tabloda görüldüğü gibi bir kısmı eve gittikten sonra hiçbir şey yapmamaktadır. Bu öğrenciler aileleri veya öğretmenleri tarafından yönlendirilmeli kitap okuma, test çözme, resim yapma gibi çeşitli alışkanlıklar kazandırılmalıdır.

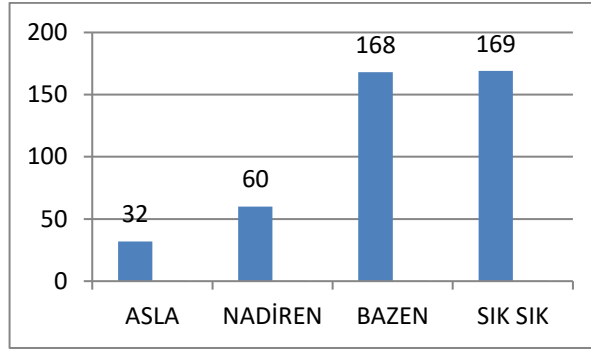
12. SORU		
ASLA	38	6,80%
NADİREN	74	13,20%
BAZEN	144	25,80%
SIK SIK	173	30,90%
HER ZAMAN	130	23,30%

12.soru: Okuldan sonra eve giderim (Teknolojik aletlerle oyalanırım) sorusuna 130 (23,30%) öğrenci her zaman, 173 (30,90%) öğrenci sık sık, 144 (25,80%) öğrenci bazen, 74 (13,20%) öğrenci nadiren, 38 (6,80%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir (Grafik 1). Öğrencilerin büyük çoğunluğu okuldan sonra eve geldiklerinde teknolojik aletlerle vakit geçirmektedir. Bunun sonucunda öğrenciler ve aileler seminerlerle bilgilendirilmelidir. Bizce yasaklamalar buna bir çözüm değildir. Tam aksine yasaklama ve cezalar öğrencileri daha çok teknolojik aletlere yönlendirmektedir.

Grafik 1. Soru 12 Katılımcı Görüş Durumu.

13.soru: Okuldan sonra eve giderim (Ders çalışırım & Kitap okurum) sorusuna 130 (23,30%) öğrenci her zaman, 169 (30,20%) öğrenci sık sık, 168 (30,10%) öğrenci bazen, 60 (10,70%) öğrenci nadiren, 32 (5,70%) öğrenci asla olarak cevap vermiştir (Grafik 2).Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin çoğunluğu okuldan sonra eve gittiklerinde ders çalışıp kitap okumaktadır. Ancak bir kısmı yapmamaktadır. Bu öğrenciler için aileleri tarafından gerekli ortam ve olanak sağlanmalıdır.

Grafik 2. Soru 13 Katılımcı Görüşü.

Sonuç ve Tartışma

Yapmış olduğumuz çalışma sonucu lise çağındaki öğrencilerin zaman aralıkları değişmesi kaydı ile kafeye gittiği ortaya çıkmıştır. Kafeler öğrenciler açısından bir çekim merkezi haline gelmiştir. Kafeler hususunda eğitimsel bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

Çalışma sonucunda ortaya çıkan verilere göre öğrencilerin küçük bir kesimi okuldan çıkınca internet kafeye gitmektedir. İnternet kafeler öğrencileri okuldan uzaklaştıran bir eğlence merkezi haline gelmiştir. Bu konuda eğitimsel düzenleme yapılması gerekmektedir.

Yapılan çalışma verileri göstermektedir ki; öğrencilerin belli bir kısmının belirli zaman aralıkları ile okuldan kaçmaktadır. Bu olay öğrencileri okuldan uzaklaştırmakta ve okul hakkında soğuk bir görüş oluşturmaktadır. Bu konuda öğrencilere ahlaki ve psikolojik seminerler verilmeli, rehberlik danışma servisinde gereken yardımlar alınmalıdır.

Öğrencilerin belirli zaman aralıkları ile sportif etkinliklere katıldığı ortaya çıkmıştır. Sportif etkinliklere katılmayan öğrencilerin bu tarz faaliyetlere öğretmenleri ve ailesi tarafından yönlendirilmesi gerekmektedir.

Çalışma öğrencilerin bir kesiminin okul çıkışında oyun oynama vb. (PSP kafeler) faaliyetler yapmaktadırlar. Bu olumsuz faaliyetler yerine sportif ve sosyal aktivitelere yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu konuda ailelere ve rehberlik servisine büyük sorumluluklar

düşmektedir. Bu hususta ailelere gerekli seminerler verilmelidir.

Ayrıca;

A. öğrencilerin bir kısmı okuldan sonra ailelerine destek olmak için çalışmaya gitmektedirler. Bu konuda maddi sıkıntı çeken öğrencilerin tespit edilip gerek maddi yardım sağlanmalıdır.

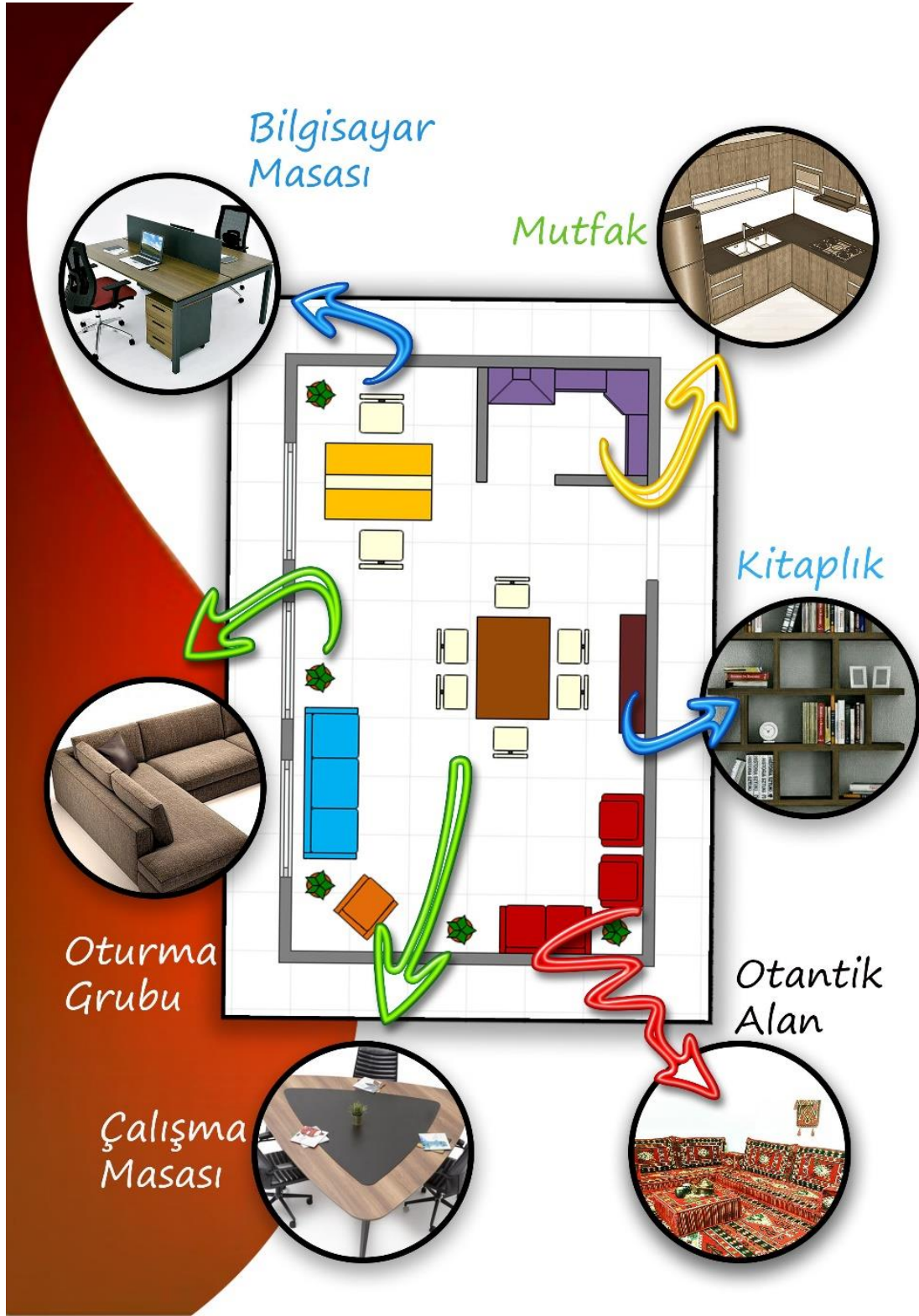
B. Öğrenciler okuldan sonra etüt merkezlerine gitmektedir. Bu öğrencilere gereken destek ve imkân sunulmalıdır.

C. Öğrenciler okuldan sonra kütüphaneye gitmektedir. Bu öğrencilerin desteklenmesi ve kütüphanelerin daha büyütülmelidir ve geliştirilmelidir.

Öneriler

Okullar öğrencilerin okul dışında kalan zamanlarında da vakit geçirebileceği yerler olmalıdır. Okul saatleri bitiminde sosyal etkinlikler ve eğlenme aktiviteleri ile öğrenciler boş kalan zamanlarını verimli değerlendirmeye özendirilmeli, bunun alışkanlık haline getirilerek gençlik ve yetişkinlik dönemlerine yansması sağlanmalıdır. Öğrencilerin ileride kişiliklerini tamamlayabilmiş, sosyal sorumluluk alabilen, zamanı doğru kullanabilen, zararlı alışkanlıklardan uzak bireyler olabilmesi için bu dönemlerde, okul saatleri dışında kalan zamanlarını doğru biçimde kullanmayı öğrenmeleri gerekmektedir. Okullar ve aileler bu amacı gerçekleştirmeye yönelik programları düzenlemeli ve uygulamalıdır. Bu çerçevede, çalışma okul yöneticilerine, öğretmenlere, ailelere, sivil toplum kuruluşlarına, yerel yöneticilere ve diğer ilgililere kaynak oluşturacak bilgileri sağlaması açısından önemli görülmektedir (Okay, 2012, s. 1)

O halde bu konuda ki bilinçsel farklılık kapsamında ortaya çıkan proje ürünü “GiYeYOk alanları” olmalıdır (Şekil 4). Bu alanlar okullar içerisinde boş zaman aktivitesi gerçekleştirebilecek şekilde düzenlenmiş alanlardır. Bu alanlar okul içerisinde kafe mantığıyla düzenlenmiş eğitsel içeriklerin olduğu, karşılıklı sohbet ortamı ile fikir alışverişinde bulunabildiği, eğlenceli alanlar olarak düzenlenecek ve tanıtımı yapılacak yerlerdir. Ayrıca bu alanlarda mıknaatıslı duvar oluşturularak öğrencilerin hayal dünyalarını yansıtabilecekleri yerler oluşturulabilir.

Şekil 4. GiYeYOk örnek Alan Tasarımı.

Kaynakça

- Balcı, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Karadeniz , Ş., & Demirel , F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ergün, N. (2014). *Ergenlerde Okul Dışına İtilme: Nusaybin Örneği* . İstanbul: T.C. İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitimde Psikolojik Hizmetler Yüksek Lisans Tezi.
- MEB. (2013). *Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği*. Resmi Gazete Resmi Gazete Sayısı: 28758.
- Okay, S. (2012). *Meslek lisesi öğrencilerinin okul dışı zamanlarını değerlendirme şekilleri ve değerlendirme şekillerini etkileyen faktörler*. Sakarya: T.C. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretimi Yüksek Lisans Tezi.